

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

20 17 он 12
сарын 13 өдөр

Дугаар ЗГ-1/161

Улаанбаатар
хот

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ДАРГА
М.ЭНХБОЛД ТАНАА

Хуулийн төсөл өргөн
мэдүүлэх тухай

“Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК-ийн Оросын Холбооны Улс болон Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсаас импортоор оруулж байгаа цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төслүүдийг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцэн шийдвэрлэсний дагуу Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлж байна.

Хуулийн төслийг Улсын Их Хурлын чуулганы хуралдаанаар хэлэлцүүлж өгнө үү.

Монгол Улсын Ерөнхий сайд

У ХҮРЭЛСҮХ

МОНГОЛ УЛС
ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

20 ~~17~~ он ~~12~~ дугаар
сарын ~~12~~-ны өдөр

Дугаар *Хэг/1962*

Улаанбаатар-12
Утас: 260817
Факс: 976-11-310011

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ТАМГЫН ГАЗРЫН ЕРӨНХИЙ
НАРИЙН БИЧГИЙН ДАРГА Ц.ЦОЛМОН ТАНАА

Хуулийн төсөл өргөн мэдүүлэх
хугацааг товлох тухай

“Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК-ийн Оросын Холбооны Улс болон Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсаас импортоор оруулж байгаа цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төслүүдийг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцэн шийдвэрлэсний дагуу холбогдох материалын хамт хүргүүлж байна.

Хянан үзэж, Улсын Их Хурлын даргад өргөн мэдүүлэх хугацааг товлож өгнө үү.

Монгол Улсын сайд,
Засгийн газрын Хэрэг
эрхлэх газрын дарга

Г.ЗАНДАНШАТАР

МОНГОЛ УЛСЫН САНГИЙН САЙД

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
С.Данзангийн гудамж, Засгийн газрын II байр,
Утас/факс: 26-74-68, <http://www.mof.gov.mn>

2017.12.11 № 4-2/6939

танай 2017.12.08 -ны № 9/3869 -т

ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ САЙД Ц.ДАВААСҮРЭН ТАНАА

“Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК-ийн ОХУ болон БНХАУ-аас импортолж буй цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төслийг Засгийн газрын 2017 оны 12 дугаар сарын 06-ны өдрийн хуралдаанаар хэлэлцэн дэмжээд Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэхээр тогтсон тул Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 20 дугаар 20.7 дахь хэсэгт заасны дагуу “Гаалийн албан татвараас чөлөөлөх тухай” болон “Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай” хуулийн төслийг Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэхийг үүгээр зөвшөөрч байна.

Ч.ХҮРЭЛБААТАР

2106

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ ЗҮЙ,
ДОТООД ХЭРГИЙН САЙД

15160 Улаанбаатар хот, Чингэлтэй дүүрэг,
Худалдааны гудамж 6/1, Засгийн газрын V байр,
Утас/Факс: (976-51) 26 75 33, E-mail: foreign@mojha.gov.mn,
<http://www.mojha.gov.mn>

2017.12.11 № 1-1/4684
танай 2017.12.04 ны № 2/3858 -т

ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ САЙД
Ц.ДАВААСҮРЭН ТАНАА

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.8 дахь хэсэгт заасны дагуу “Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК-ийн ОХУ болон БНХАУ-аас импортолж буй цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн албан татвараас чөлөөлөх тухай, Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төслүүдийг Монгол Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэх нь зүйтэй гэж үзэв.

Ц.ДАВААСҮРЭН ТАНАА

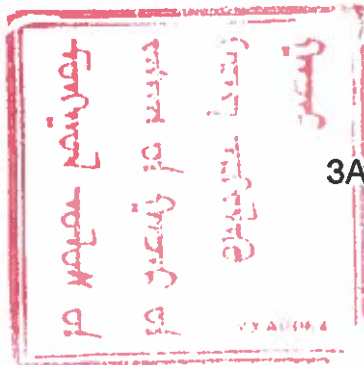
08 2885

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХУРАЛДААНЫ ТЭМДЭГЛЭЛЭЭС

Монгол Улсын Засгийн газрын 2017 оны 12 дугаар сарын 6-ны өдрийн хуралдааны 52 дугаар тэмдэглэлд:

"XIII.ХЭЛЭЛЦСЭН нь: Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төсөл

ШИЙДВЭРЛЭСЭН нь: "Баруун бүсийн эрчим хүчний систем" ТӨХК-ийн Оросын Холбооны Улс болон Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсаас импортоор оруулж байгаа цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төслүүдийг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцэн дэмжээд Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэхээр тогтов." гэжээ.

ЗАСГИЙН ГАЗРЫН ХЭРЭГ ЭРХЛЭХ ГАЗАР

НЭМЭГДСЭН ӨРТГИЙН АЛБАН ТАТВАРААС ЧӨЛӨӨЛӨХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Нэг.Хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлага

Улсын Их Хурлын 2016 оны 02 дугаар сарын 04-ний өдрийн Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулиар Баруун бүсийн эрчим хүчний систем төрийн өмчит хувьцаат компанийн Оросын Холбооны Улс болон Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсаас импортолж байгаа цахилгаан эрчим хүчийг 2018 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрийг хүртэл нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөхөөр заасан.

Баруун бүсийн эрчим хүчний систем төрийн өмчит хувьцаат компани нь Оросын Холбооны Улсын Интер РАО ЕЭС компани, Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын Шиньжянь цахилгаан эрчим хүчний компани, Дөргөний усан цахилгаан станцаас тус тус цахилгаан эрчим хүч худалдан авч Ховд, Увс, Баян-Өлгий аймгууд, Алтай-Улиастайн эрчим хүчний системийн зарим сумдыг цахилгаан эрчим хүчээр хангадаг.

Одоогийн байдлаар дээрх аймгуудын цахилгаан хэрэглээний 72 хувийг импортын цахилгаан эрчим хүчээр, 28 хувийг Дөргөний усан цахилгаан станцаас тус тус хангаж байна.

Оросын Холбооны Улстай хил залгаж байгаа Увс аймгийн Давст сумын Боршоо боомтоор 2016 онд 97353,2 мян кВтц цахилгаан эрчим хүч худалдан авч, 2017 оны хүлээгдэж байгаа гүйцэтгэлээр 103147,2 мян кВтц, Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улстай хил залгаж байгаа Ховд аймгийн Булган сумын Ярант боомтоор 2016 онд 5849,4 мян кВтц цахилгаан эрчим хүч худалдан авч, 2017 оны хүлээгдэж байгаа гүйцэтгэлээр 5508,2 мян кВтц цахилгаан эрчим хүчийг худалдан авахаар төлөвлөж байна.

Компанийн импортоор худалдан авч байгаа цахилгааны өөрийн өртөг нь борлуулж байгаа үнээс нь өндөр байдаг тул үүний зөрүү болох алдагдлыг улсын төсвөөс санхүүжүүлдэг ч алдагдлыг нь бүрэн нөхөж чадахгүй байна. Борлуулалтын өртгийн зөрүүд улсын төсвөөс 2015, 2016, 2017 онуудад тус бүр 8.6 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт /татаас/ олгосон хэдий ч тус компани нь алдагдалтай ажилласаар байна. Тухайлбал 2015 онд 444.6 сая төгрөгийн, 2016 онд 1206.4 сая төгрөгийн тус тус алдагдалтай ажилласан ба 2017 онд хүлээгдэж байгаа гүйцэтгэлээр 2731.9 сая төгрөгийн алдагдалтай ажиллахаар байна.

Баруун бүс нутгийн эрчим хүчний хэрэглээ сүүлийн жилүүдэд 3,8-10,4 хувиар тогтмол өсч байгаа бөгөөд дээрх аймгуудын түгээх компаниудын захиалснаас үзэхэд 2018 оны импортоор авах эрчим хүч 2017 оны хүлээгдэж байгаа гүйцэтгэлээс 13,3 хувиар нэмэгдэж, 125493 мян кВтц болохоор байна.

Өнөөдрийн байдлаар Дөргөний усан цахилгаан станц нь бүрэн хүчин чадлаараа ажиллаж байгаа бөгөөд цаашид өсөн нэмэгдэж байгаа бүс нутгийн хэрэглээний өсөлтийг импортын эрчим хүчээр хангахаас аргагүйд хүрч байна.

Иймд дээрх хилийн боомтуудаар Оросын Холбооны Улс болон Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсаас импортолж байгаа цахилгаан эрчим хүчийг 2021 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдөр хүртэл нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төслийг боловсруулна.

Хоёр. Хуулийн төслийн зорилго, ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төсөл нь Баруун бүсийн эрчим хүчний систем төрийн өмчит хувьцаат компанийн Оросын Холбооны Улс болон Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсаас импортолж байгаа цахилгаан эрчим хүчийг 2021 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрийг хүртэл нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай харилцааг зохицуулсан хоёр зүйлтэй байна.

Гурав. Хуулийн төсөл батлагдсанаар үүсэх нийгэм, эдийн засгийн үр дагавар, гарах үр дүн

Оросын Холбооны Улс болон Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсаас импортолж байгаа цахилгаан эрчим хүчинд ноогдох албан татварыг чөлөөлснөөр баруун бүс нутгийн хэрэглэгчдийг цахилгаан эрчим хүчээр тасралтгүй, найдвартай хангаж улсын төсвөөс олгох татаасын хэмжээг нэмэгдүүлэхгүй болно.

Дөрөв. Хууль батлагдсантай холбогдуулан шинээр боловсруулах буюу нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болгох хууль тогтоомжийн талаар

Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон бусад хуультай нийцэж байгаа бөгөөд хуулийн төсөлтэй холбогдуулан шинээр боловсруулах буюу нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн төсөл боловсруулах шаардлагагүй болно.

ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ЯАМ

ГААЛИЙН АЛБАН ТАТВАРААС ЧӨЛӨӨЛӨХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮЗЭЛ БАРИМТЛАЛ

Нэг.Хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлага

Улсын Их Хурлын 2016 оны 02 дугаар сарын 04-ний өдрийн Гаалийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулиар Баруун бүсийн эрчим хүчний систем төрийн өмчит хувьцаат компанийн Оросын Холбооны Улс болон Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсаас импортолж байгаа цахилгаан эрчим хүчийг 2018 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрийг хүртэл гаалийн албан татвараас чөлөөлөхөөр заасан.

Баруун бүсийн эрчим хүчний систем төрийн өмчит хувьцаат компани нь Оросын Холбооны Улсын Интер РАО ЕЭС компани, Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсын Шиньжянь цахилгаан эрчим хүчний компани, Дөргөний усан цахилгаан станцаас тус тус цахилгаан эрчим хүч худалдан авч Ховд, Увс, Баян-Өлгий аймгууд, Алтай-Улиастайн эрчим хүчний системийн зарим сумдыг цахилгаан эрчим хүчээр хангадаг.

Одоогийн байдлаар дээрх аймгуудын цахилгаан хэрэглээний 72 хувийг импортын цахилгаан эрчим хүчээр, 28 хувийг Дөргөний усан цахилгаан станцаас тус тус хангаж байна.

Оросын Холбооны Улстай хил залгаж байгаа Увс аймгийн Давст сумын Боршоо боомтоор 2016 онд 97353,2 мян кВтц цахилгаан эрчим хүч худалдан авч, 2017 оны хүлээгдэж байгаа гүйцэтгэлээр 103147,2 мян кВтц, Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улстай хил залгаж байгаа Ховд аймгийн Булган сумын Ярант боомтоор 2016 онд 5849,4 мян кВтц цахилгаан эрчим хүч худалдан авч, 2017 оны хүлээгдэж байгаа гүйцэтгэлээр 5508,2 мян кВтц цахилгаан эрчим хүчийг худалдан авахаар төлөвлөж байна.

Компанийн импортоор худалдан авч байгаа цахилгааны өөрийн өртөг нь борлуулж байгаа үнээс нь өндөр байдаг тул үүний зөрүү болох алдагдлыг улсын төсвөөс санхүүжүүлдэг ч алдагдлыг нь бүрэн нөхөж чадахгүй байна. Борлуулалтын өртгийн зөрүүд улсын төсвөөс 2015, 2016, 2017 онуудад тус бүр 8.6 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт /татаас/ олгосон хэдий ч тус компани нь алдагдалтай ажилласаар байна. Тухайлбал 2015 онд 444.6 сая төгрөгийн, 2016 онд 1206.4 сая төгрөгийн тус тус алдагдалтай ажилласан ба 2017 онд хүлээгдэж байгаа гүйцэтгэлээр 2731.9 сая төгрөгийн алдагдалтай ажиллахаар байна.

Баруун бүс нутгийн эрчим хүчний хэрэглээ сүүлийн жилүүдэд 3,8-10,4 хувиар тогтмол өсч байгаа бөгөөд дээрх аймгуудын түгээх компаниудын захиалснаас үзэхэд 2018 оны импортоор авах эрчим хүч 2017 оны хүлээгдэж байгаа гүйцэтгэлээс 13,3 хувиар нэмэгдэж, 125493 мян кВтц болохоор байна.

Өнөөдрийн байдлаар Дөргөний усан цахилгаан станц нь бүрэн хүчин чадлаараа ажиллаж байгаа бөгөөд цаашид өсөн нэмэгдэж байгаа бүс нутгийн хэрэглээний өсөлтийг импортын эрчим хүчээр хангахаас аргагүйд хүрч байна.

Иймд дээрх хилийн боомтуудаар Оросын Холбооны Улс болон Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсаас импортолж байгаа цахилгаан эрчим хүчийг 2021 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдөр хүртэл гаалийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төслийг боловсруулна.

Хоёр. Хуулийн төслийн зорилго, ерөнхий бүтэц, зохицуулах харилцаа, хамрах хүрээ

Гаалийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төсөл нь Баруун бүсийн эрчим хүчний систем төрийн өмчит хувьцаат компанийн Оросын Холбооны Улс болон Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсаас импортолж байгаа цахилгаан эрчим хүчийг 2021 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрийг хүртэл гаалийн татвараас чөлөөлөх тухай харилцааг зохицуулсан хоёр зүйлтэй байна.

Гурав. Хуулийн төсөл батлагдсанаар үүсэх нийгэм, эдийн засгийн үр дагавар, гарах үр дүн

Оросын Холбооны Улс болон Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсаас импортолж байгаа цахилгаан эрчим хүчинд ноогдох албан татварыг чөлөөлснөөр баруун бүс нутгийн хэрэглэгчдийг цахилгаан эрчим хүчээр тасралтгүй, найдвартай хангаж улсын төсвөөс олгох татаасын хэмжээг нэмэгдүүлэхгүй болно.

Дөрөв. Хууль батлагдсантай холбогдуулан шинээр боловсруулах буюу нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болгох хууль тогтоомжийн талаар

Хуулийн төсөл нь Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээ болон бусад хуультай нийцэж байгаа бөгөөд уг хуулийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдуулан шинээр боловсруулах буюу нэмэлт, өөрчлөлт оруулах, хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн төсөл боловсруулах шаардлагагүй болно.

ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ЯАМ

ТАНИЛЦУУЛГА

Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төслийн тухай

“Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК нь ОХУ-ын “Интер РАО ЕЭС” компани, БНХАУ-ын “Шиньжянь” цахилгаан эрчим хүчний компани, Дөргөний усан цахилгаан станц/УЦС/-аас тус тус цахилгаан эрчим хүч худалдан авч Ховд, Увс, Баян-Өлгий болон Говь-Алтай аймгуудын зарим сумдыг цахилгаан эрчим хүчээр хангаж байна. Одоогийн байдлаар “Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК-ийн нийт эрчим хүчний түгээлтийн 72.0 хувийг импортын цахилгаан эрчим хүчээр, 28.0 хувийг Дөргөний УЦС-аас тус тус хангаж байна.

ОХУ-тай хил залгаж байгаа Увс аймгийн Давст сумын Боршоо боомтоор 2016 онд 97353,2 мян кВтц цахилгаан эрчим хүч худалдан авч, 2017 оны хүлээгдэж байгаа гүйцэтгэлээр 103147,2 мян кВтц, БНХАУ-тай хил залгаж байгаа Ховд аймгийн Булган сумын Ярант боомтоор 2016 онд 5849,4 мян кВтц цахилгаан эрчим хүч худалдан авч, 2017 оны хүлээгдэж байгаа гүйцэтгэлээр 5508,2 мян кВтц цахилгаан эрчим хүчийг худалдан авахаар төлөвлөж байна. “Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК нь 1 кВт.ц эрчим хүчийг ОХУ-аас 2.77 рубль буюу одоогийн валютын ханшаар 116.3 төгрөг, БНХАУ-аас 0.65 юань буюу 240.5 төгрөг, Дөргөний УЦС-аас 33 төгрөгөөр тус тус худалдан авч байгаа бөгөөд 1 кВт.ц цахилгаан эрчим хүчний өөрийн өртөг нь 199 төгрөг болж байна.

Хэрэглэгчдэд борлуулах цахилгаан эрчим хүчний дундаж үнэ 102.3 төгрөг бөгөөд 1 кВт.ц тутам 96.7 төгрөгийн алдагдал хүлээж байна. Энэхүү өөрийн өртөг болон борлуулж байгаа үнийн зөрүү болох алдагдлыг улсын төсвөөс санхүүжүүлдэг боловч алдагдлыг бүрэн нөхөж чадахгүй байна. Борлуулалтын үнийн зөрүүд улсын төсвөөс 2015, 2016, 2017 онуудад тус бүр 8.6 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт /татаас/ олгосон бөгөөд мөн онуудад 1593.1 сая төгрөг, 1795.9 сая төгрөг, 2054.7 сая төгрөгийн гаалийн болон нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөгдсөн боловч тус компани нь алдагдалтай ажилласаар байна. Тухайлбал 2015 онд 444.6 сая төгрөгийн, 2016 онд 1206.4 сая төгрөгийн тус тус алдагдалтай ажилласан бөгөөд 2017 онд хүлээгдэж байгаа гүйцэтгэлээр 2731.9 сая төгрөгийн алдагдалтай ажиллахаар байна.

Баруун бүс нутгийн эрчим хүчний хэрэглээ сүүлийн жилүүдэд 3,8-10,4 хувиар тогтмол өсч байгаа бөгөөд дээрх аймгуудын түгээх компаниудын захиалснаас үзэхэд 2018 оны импортоор авах эрчим хүч 2017 оны хүлээгдэж байгаа гүйцэтгэлээс 13,3 хувиар нэмэгдэж, 125493 мян кВтц болохоор байна.

“Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК-ий алдагдлыг бууруулах зорилгоор 2018 онд улсын төсөвт мөн 8.6 тэрбум төгрөгийн татаас олгохоор тусгагдсан болно. Мөн 2018 оны 1 дүгээр сарын 0-ний өдрөөс эхлэн 2021 оныг 1 дүгээр сарын 0-ний өдрийг хүртэл төлөвлөгөөгөөр 2018 онд 2.3 тэрбум төгрөг, 2019

онд 2.4 тэрбум төгрөг, 2020 онд 2.6 тэрбум төгрөг буюу нийт 7.4 тэрбум төгрөгийг чөлөөлүүлэхээр Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төслийг боловсруулав.

Өнөөдрийн байдлаар Дөргөний усан цахилгаан станц нь бүрэн хүчин чадлаараа ажиллаж байгаа боловч, цаашид өсөн нэмэгдэж байгаа бүс нутгийн цахилгааны эрчим хүчний хэрэглээний өсөлтийг импортын эрчим хүчээр хангах шаардлагатай байгаа тул баруун бүс нутгийн хэрэглэгчдийг тогтвортой, зохистой үнэ тариф бүхий цахилгаан эрчим хүчээр хангах, улсын төсвөөс олгох татаасын хэмжээг нэмэгдүүлэхгүй байх зорилгоор тус хуулийн төслийг боловсрууллаа. Хуулийн төслийг батлуулснаар импортын цахилгаан эрчим хүчийг гаалийн болон нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх дүнгийн хэмжээгээр улсын төсвөөс санхүүжүүлэх шаардлагатай татаасын хэмжээ буурах, баруун бүс нутгийн хэрэглэгчдийг тогтвортой, зохистой үнэ тариф бүхий эрчим хүчээр найдвартай хангах чухал ач холбогдолтой.

“Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК-ийн импортын цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийг УИХ-аар 2005 онд /2005 оны 3 дугаар сарын 1-ний өдрөөс 2008 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдөр хүртэл/, 2011 онд /2012 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс 2015 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдөр хүртэл/ тус тус батлуулан хэрэгжүүлж ирсэн.

УИХ-аас 2016 оны 2 дугаар сарын 4-ний өдөр батлагдсан Гаалийн болон нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн үйлчлэх хугацаа нь 2018 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөр дуусч байгаа тул “Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК-ийн импортын цахилгаан эрчим хүчийг 2018 оны 1 дүгээр сарын 1-ний өдрөөс эхлэн 2021 оныг 1 дүгээр сарын 1-ний өдрийг хүртэл Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төслийг Хууль тогтоомжийн хуулийн дагуу боловсруулав.

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 40.1.2-т заасан хууль тогтоомжийн хэрэгцээ, шаардлагыг тандан судалсан тайланг 1 дүгээр хавсралтаар, хууль тогтоомжийн төслийн үр нөлөөг үнэлсэн тайланг 2 дугаар хавсралтаар, хууль тогтоомж хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зарлын тооцооны тайланг 3 дугаар хавсралтаар, Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 38.6-д заасан олон нийтийн хэлэлцүүлгийн саналын товъёог 4 дүгээр хавсралтаар тус тус гаргаж хавсаргав.

Иймд “Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК-ийн Оросын Холбооны Улс болон Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсаас импортоор оруулж байгаа цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төслүүдийг Засгийн газрын хуралдаанаар хэлэлцэн шийдвэрлэсний дагуу Улсын Их Хуралд өргөн мэдүүлэхээр шийдвэрлэсэн болно.

МОНГОЛ УЛСЫН ЗАСГИЙН ГАЗАР

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2017 оны сарын өдөр

Улаанбаатар хот

**НЭМЭГДСЭН ӨРТГИЙН АЛБАН
ТАТВАРААС ЧӨЛӨӨЛӨХ ТУХАЙ**

1 дүгээр зүйл. "Баруун бүсийн эрчим хүчний систем" ТӨХК-ийн Оросын Холбооны Улс болон Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсаас импортолж байгаа цахилгаан эрчим хүчийг нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас 2021 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрийг хүртэл хугацаанд чөлөөлсүгэй.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2018 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

МОНГОЛ УЛСЫН ХУУЛЬ

2017 оны сарын өдөр

Улаанбааар хот

ГААЛИЙН АЛБАН ТАТВАРААС ЧӨЛӨӨЛӨХ ТУХАЙ

1 дүгээр зүйл. “Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК-ийн Оросын Холбооны Улс болон Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсаас импортолж байгаа цахилгаан эрчим хүчийг гаалийн албан татвараас 2021 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрийг хүртэл хугацаанд чөлөөлсүгэй.

2 дугаар зүйл. Энэ хуулийг 2018 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн дагаж мөрдөнө.

Гарын үсэг

“БАРУУН БҮСИЙН ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ СИСТЕМ” ТӨХК-ИЙН ИМПОРТЫН ЦАХИЛГААН ЭРЧИМ ХҮЧИЙГ ГААЛИЙН БОЛОН НЭМЭГДСЭН ӨРТГИЙН АЛБАН ТАТВАРААС ЧӨЛӨӨЛӨХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСӨЛ БОЛОВСРУУЛАХ ХЭРЭГЦЭЭ, ШААРДЛАГЫГ УРЬДЧИЛАН ТАНДАН СУДАЛСАН ТАЙЛАН

НЭГ. ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

“Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК нь ОХУ-ын Интер РАО ЕЭС компани, БНХАУ-ын Шиньжянь цахилгаан эрчим хүчний компани, Дөргөний усан цахилгаан станц /УЦС/-аас тус тус цахилгаан эрчим хүч худалдан авч Ховд, Увс, Баян-Өлгий аймгууд болон Говь-Алтай аймгийн зарим сумдыг цахилгаан эрчим хүчээр хангадаг. Одоогийн байдлаар тус компанийн нийт эрчим хүчний түгээлтийн 70 гаруй хувийг импортын цахилгаан эрчим хүчээр, 30 орчим хувийг Дөргөний УЦС-аас тус тус хангаж байна.

Тус компани нь 1 кВт.ц эрчим хүчийг ОХУ-аас 2.77 рубль буюу одоогийн валютын ханшаар 116.3 төгрөг, БНХАУ-аас 0.65 юань буюу 240.5 төгрөг, Дөргөний УЦС-аас 33 төгрөгөөр тус тус худалдан авч байгаа бөгөөд 1 кВт.ц цахилгаан эрчим хүчний өөрийн өртөг нь 199 төгрөг болж байна.

Хэрэглэгчдэд борлуулах цахилгаан эрчим хүчний дундаж үнэ 102.3 төгрөг ба 1 кВт.ц тутам 96.7 төгрөгийн алдагдал хүлээж байна. Энэхүү өөрийн өртөг нь борлуулж байгаа үнээс нь өндөр байгаа тул зөрүү болох алдагдлыг улсын төсвөөс санхүүжүүлдэг ч алдагдлыг бүрэн нөхөж чадахгүй байна. Борлуулалтын үнийн зөрүүд улсын төсвөөс 2015, 2016, 2017 онуудад тус бүр 8.6 тэрбум төгрөгийн санхүүжилт /татаас/ олгосон хэдий ч тус компани нь алдагдалтай ажилласаар байна.

Өмнө нь шийдвэр гарсан Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн үйлчлэх хугацаа 2018 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөр дуусгавар болж байгаа тул тус компанийн цахилгаан хангамжийн найдвартай байдлыг хангах, эрчим хүчний үнэ тарифыг зохистой түвшинд тогтоон барих зорилгоор Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас 2021 оныг хүртэл чөлөөлөх тухай хуулийн төслийг боловсруулах шаардлага үүсэж байгаа юм.

ХОЁР. АСУУДЛЫН ДҮН ШИНЖИЛГЭЭ

Асуудлын мөн чанар, цар хүрээг тогтоох

Импортын эрчим хүчний үнэ өндөр байгаагаас шалтгаалан тухайн бүс нутгийн хэрэглэгчдийг зохистой үнэ тариф бүхий цахилгаан эрчим хүчээр тогтвортой хангах асуудал байнга тавигддаг. Иймд УИХ болон Засгийн газраас импортын цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас 2005 он, 2011 он, 2016 онуудад чөлөөлж, цахилгаан эрчим хүчний үнэ тарифыг тогтвортой байлгахгаар дэмжлэг үзүүлж ирсэн.

Эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол нь хөндөгдөж байгаа нийгмийн бүлэг, иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллага, бусад этгээдийг тодорхойлох

Баруун бүс нутгийн Ховд, Увс, Баян-Өлгий 3 аймгийн төв, 52 сум, 40 гаруй баг суурин газар зэрэг нийт 41335 хэрэглэгч.

Тухайн асуудал үүссэн шалтгаан, нөхцөл

“Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК нь цахилгаан эрчим хүчний хэрэглээний 72 хувийг импортын цахилгаан эрчим хүчээр худалдан авдаг. Импортоор худалдан авч байгаа цахилгаан эрчим хүчний 1 кВт.ц эрчим хүчийг ОХУ-аас 2.77 рубль буюу одоогийн валютын ханшаар 116.3 төгрөг, БНХАУ-аас 0.65 юань буюу 240.5 төгрөг, Дөргөний УЦС-аас 33 төгрөгөөр тус тус худалдан авч байгаа бөгөөд 1 кВт.ц цахилгаан эрчим хүчний өөрийн өртөг нь 199 төгрөг болж байна. Хэрэглэгчдэд борлуулах цахилгаан эрчим хүчний дундаж үнэ 102.3 төгрөг ба 1 кВт.ц тутам 96.7 төгрөгийн зөрүү үүсэж байна. Энэхүү өөрийн өртөг нь борлуулж байгаа үнээс нь өндөр байгаа зөрүүнээс компани үйл ажиллагааны алдагдалд орж байна.

Д/Д	Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2016 оны гүйцэтгэл	2017 оны ХБГ	2018 оны санал
1	Худалдаж авсан Үүнээс:	мян.кВтц	146,451.9	150,701.3	161,697.5
	Дөргөний УЦС-ын авах	мян.кВтц	43,249.3	42,045.9	36,204.0
	ОХУ-аас худалдан авах	мян.кВтц	97,353.2	103,147.2	119,947.5
	БНХАУ-аас худалдан авах	мян.кВтц	5,849.4	5,508.2	5,546.0
2	Дамжуулалтын алдагдал	мян.кВтц	13,772.0	14,745.4	16,574.2
	Түгээлтийн алдагдал	мян.кВтц	17,197.70	17,360.90	19,084.90
3	Борлуулсан ЦЭХ	мян.кВтц	115,482.2	118,595.0	126,038.4
4	Ний торлого	мян.төг	12,267,471.9	12,514,456.0	13,440,206.8
5	Ашиг /алдагдал/	мян.төг	-9,024,623.7	-10,981,041.1	-
	Санхүүжилт/татаас/	мян.төг	7,818,151.5	8,600,000.0	11,000,000.0
	Цэвэр ашиг алдагдал	мян.төг	-1,206,472.2	-2,381,041.1	-1,355,962.2
6	1кВтц цахилгааны өртөг	төг	184.38	198.12	204.67

7	Борлуулалтын дундаж үнэ	төг	104.10	104.25	105.28
8	1кВтц цахилгааны борлуулах өртөг, дундаж үнийн зөрүү	төг	80.28	93.86	99.39

ГУРАВ. АСУУДЛЫГ ШИЙДВЭРЛЭХ ЗОРИЛГЫГ ТОДОРХОЙЛСОН БАЙДАЛ

Баруун бүс нутгийн хэрэглэгчдийг тогтвортой цахилгаан эрчим хүчний үнэ тарифаар хангах, улсын төсвөөс олгох татаасын хэмжээг нэмэгдүүлэхгүй байх

ДӨРӨВ. АСУУДЛЫГ ЗОХИЦУУЛАХ ХУВИЛБАРЫГ ТОГТООЖ, ЭЭРЭГ БОЛОН СӨРӨГ ТАЛЫГ ХАРЬЦУУЛАХ

Засгийн газрын 2016 оны 59 дүгээр тогтоолоор батлагдсан Хууль тогтоомжийн хэрэгцээ, шаардлагыг урьдчилан тандан судлах аргачлалын 5.1-т заасан зохицуулалтын хувилбарын дагуу асуудлыг зохицуулах хувилбарыг тогтоож, эерэг болон сөрөг талыг нь харьцуулъя.

“Тэг” хувилбар буюу зохицуулалт хийхээс татгалзах”-хувилбарыг сонгох боломжгүй.

“Хэвлэл мэдээлэл болон бусад арга хэрэгслээр дамжуулан олон нийтийг соён гэгээрүүлэх”-тохиромжгүй хувилбар

“Зах зээлийн механизмаар дамжуулан төрөөс зохицуулалт хийх”-тохиромжгүй хувилбар

“Төрөөс санхүүгийн интервенц хийх”- улсын төсвөөс татаас авах боломжтой тул сонгов.

“Төрийн бус байгууллага, хувийн хэвслээр тодорхой чиг үүргийг гүйцэтгүүлэх”тохиромжгүй хувилбар.

“Захиргааны шийдвэр гаргах” тохиромжгүй хувилбар.

“Хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулах”-Импортын эрчим хүчний үнэ өндөр байдгаас тухайн бүс нутгийн хэрэглэгчдийг зохистой үнэ тариф бүхий цахилгаан эрчим хүчээр тогтвортой хангах асуудал байнга тавигддаг учраас УИХ болон Засгийн газраас импортын цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн албан татвараас чөлөөлж цахилгаан эрчим хүчний үнэ тарифыг тогтвортой байлгахар дэмжлэг үзүүлэх боломжтой тул энэ хувилбарыг сонгов.

Дээрхээс дүгнэвэл: Баруун бүс нутгийн хэрэглэгчдийг цахилгаан эрчим хүчээр тогтвортой үнэ тарифаар хангаж улсын төсвөөс олгох татаасын хэмжээг нэмэгдүүлэхгүй байх асуудлыг Зах зээлийн механизмаар дамжуулан төрөөс зохицуулалт хийх, Хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулах зэрэг хувилбаруудыг сонголоо.

Сонгосон хувилбаруудын зорилгод хүрэх байдал, зардал, үр өгөөжийн харьцааны эерэг, сөрөг талыг харьцуулан судалвал:

Хүснэгт 1

Зохицуулалтын хувилбар	Зорилгод хүрэх байдал	Зардал, үр өгөөжийн харьцаа
Төрөөс санхүүгийн интервенц хийх	Төрөөс татаас олгох замаар өртгийн зөрүүнээс үүсэж байгаа алдагдлыг санхүүжүүлж хэрэглэгчдийг тогтвортой үнэ тарифаар хангах	Улсын төсвөөс зардал гарна. Асуудлыг шийдвэрлэхэд оновчтой хувилбар биш байна.
Хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулах	Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлснөөр 1кВтц цахилгаан эрчим хүчний өөрийн өртөг нь болон хэрэглэгчдэд борлуулах үнийн зөрүү бага байна.	Зардал гарах боловч энэ хувилбар нь асуудлыг шийдвэрлэхэд оновчтой хувилбар.

Баруун бүс нутгийн хэрэглэгчдийг цахилгаан эрчим хүчээр тогтвортой үнэ тарифаар хангаж улсын төсвөөс олгох татаасын хэмжээг нэмэгдүүлэхгүй байх асуудлыг төрөөс санхүүгийн интервенц хийх, хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулах зэрэг хувилбаруудын зардал, үр өгөөжийн харьцааны зэрэг, сөрөг талыг харьцуулахад Хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулах хувилбар нь зардал гарах боловч асуудлыг шийдвэрлэхэд оновчтой хувилбар гэж үзлээ.

ТАВ. СОНГОСОН ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ХУВИЛБАРЫН ҮР НӨЛӨӨГ ТАНДАН СУДАЛСАН БАЙДАЛ

Аргачлалын 6-д заасны дагуу сонгосон хувилбарын үр нөлөөг аргачлалд заасны дагуу ерөнхий асуултуудад хариулах замаар дүгнэлтийг нэгтгэн гаргалаа.

Жич: Хүний эрх, эдийн засаг, нийгэм, байгаль орчинд үзүүлэх үр нөлөөг шалгуур асуултын дагуу тандсан байдлыг хүснэгт 2, 3, 4, 5-аас үзнэ үү.

5.1. Хүний эрхэд үзүүлэх үр нөлөө

Хувилбар 4-ийн хүрээнд тавигдсан Зорилтын хүний эрхэд үзүүлэх үр нөлөөг тооцож үзвэл:

Хүснэгт 2

Үзүүлэх үр нөлөө:	Холбогдох асуултууд	Хариулт		Тайлбар
1. Хүний эрхийн суурь зарчмуудад нийцэж буй эсэх	1.1. Ялгаварлан гадуурхахгүй ба тэгш байх			
	1.1.1. Ялгаварлан гадуурхахыг хориглох эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
	1.1.2. Ялгаварлан гадуурхсан буюу аль нэг бүлэгт давуу байдал үүсгэх эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
	1.1.3. Энэ нь	Тийм	Үгүй	хамаарахгүй

тодорхой бүлгийн эмзэг байдлыг дээрдүүлэхийн тулд авч буй түр тусгай арга хэмжээ мөн бол олон улсын болон үндэсний хүний эрхийн хэм хэмжээнд нийцэж буй эсэх			
1.2. Оролцоог хангах			
1.2.1. Зохицуулалтын хувилбарыг сонгохдоо оролцоог хангасан эсэх, ялангуяа эмзэг бүлэг, цөөнхийн оролцох боломжийг бүрдүүлсэн эсэх	Тийм ☒	Үгүй	
1.2.2. Ялангуяа зохицуулалтыг бий болгосноор эрх, хууль ёсны ашиг сонирхол нь хөндөгдөж буй, эсхүл хөндөгдөж болзошгүй иргэдийг тодорхойлсон эсэх	Тийм ☒	Үгүй	
1.3. Хууль дээдлэх зарчим ба сайн засаглал хариуцлага			
1.3.1. Зохицуулалтыг бий болгосноор хүний эрхийг хөхиүлэн дэмжих, хангах, хамгаалах явцад ахиц дэвшил гарах эсэх	Тийм ☒	Үгүй	
1.3.2. Зохицуулалтын хувилбар нь хүний эрхийн Монгол Улсын олон улсын гэрээ, НҮБ-ын хүний эрхийн механизмаас тухайн асуудлаар өгсөн зөвлөмжид нийцэж байгаа эсэх	Тийм ☒	Үгүй	
1.3.3. Хүний эрхийг зөрчигчдөд хүлээлгэх	Тийм	Үгүй	хамаарахгүй

	хариуцлагыг тусгах эсэх			
2. Хүний эрхийг хязгаарласан зохицуулалт агуулсан эсэх	2.1. Зохицуулалт нь хүний эрхийг хязгаарлах бол энэ нь хууль ёсны зорилгод нийцсэн эсэх	Тийм	Үгүй	хамаарахгүй
	2.2. Хязгаарлалт тогтоох нь зайлшгүй эсэх	Тийм	Үгүй	хамаарахгүй
3. Эрх агуулагч	3.1. Зохицуулалтын хувилбарт хамаарах бүлгүүд буюу эрх агуулагчдыг тодорхойлсон эсэх	Тийм ☒	Үгүй	
	3.2. Эрх агуулагчдыг эмзэг байдлаар нь ялгаж тодорхойлсон эсэх	Тийм ☒	Үгүй	
	3.3. Зохицуулалтын хувилбар нь энэхүү эмзэг бүлгийн нөхцөл байдлыг харгалзан үзэж, тэдний эмзэг байдлыг дээрдүүлэхэд чиглэсэн эсэх	Тийм ☒	Үгүй	
	3.4. Эрх агуулагчдын, ялангуяа эмзэг бүлгийн ялгаатай хэрэгцээг тооцсон мэдрэмжтэй зохицуулалтыг тусгах эсэх /хөгжлийн бэрхшээлтэй, үндэстний цөөнх, хэлний цөөнх, гагцхүү эдгээрээр хязгаарлахгүй/	Тийм	Үгүй	хамаарахгүй
Үүрэг хүлээгч	4.1. Үүрэг хүлээгчдийг тодорхойлсон эсэх	Тийм	Үгүй	
4. Жендэрийн эрх тэгш байдлыг	5.1. Жендэрийн үзэл баримтлалыг тусгасан эсэх	Тийм	Үгүй	хамаарахгүй

хангах тухай хуульд нийцүүлсэн эсэх	5.2.Эрэгтэй, эмэгтэй хүний тэгш эрх, тэгш боломж, тэгш хандлагын баталгааг бүрдүүлэх эсэх	Тийм ☒	Үгүй	
-------------------------------------	---	---	------	--

5.2.Эдийн засагт үзүүлэх үр нөлөө

Хүснэгт 3

Үзүүлэх үр нөлөө:	Холбогдох асуултууд	Хариулт		Тайлбар
1.Дэлхийн зах зээл дээр өрсөлдөх чадвар	1.1.Дотоодын аж ахуйн нэгж болон гадаадын хөрөнгө оруулалттай аж ахуйн нэгж хоорондын өрсөлдөөнд нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм	Үгүй	хамаарахгүй
	1.2.Хил дамнасан хөрөнгө оруулалтын шилжилт хөдөлгөөнд нөлөө үзүүлэх эсэх (эдийн засгийн байршил өөрчлөгдөхийг оролцуулан)	Тийм	Үгүй ☒	
	1.3.Дэлхийн зах зээл дээрх таагүй нөлөөллийг монголын зах зээлд орж ирэхээс хамгаалахад нөлөөлж чадах эсэх	Тийм	Үгүй	хамаарахгүй
2.Дотоодын зах зээлийн өрсөлдөх чадвар болон тогтвортой байдал	2.1.Хэрэглэгчдийн шийдвэр гаргах боломжийг бууруулах эсэх	Тийм	Үгүй	хамаарахгүй
	2.2.Хязгаарлагдмал өрсөлдөөний улмаас үнийн хөөрөгдлийг бий болгох эсэх	Тийм	Үгүй	хамаарахгүй
	2.3.Зах зээлд шинээр орж ирж байгаа аж ахуйн нэгжид бэрхшээл, хүндрэл бий болгох эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
	2.4.Зах зээлд шинээр монополийг бий болгох эсэх	Тийм	Үгүй	

			☐	
3.Аж ахуйн нэгжийн үйлдвэрлэлийн болон захиргааны зардал	3.1.Зохицуулалтын хувилбарыг хэрэгжүүлснээр аж ахуйн нэгжид шинээр зардал үүсэх эсэх	Тийм	Үгүй ☐	
	3.2.Санхүүжилтийн эх үүсвэр олж авахад нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм	Үгүй ☐	
	3.3.Зах зээлээс тодорхой бараа бүтээгдэхүүнийг худалдан авахад хүргэх эсэх	Тийм	Үгүй ☐	
	3.4.Бараа бүтээгдэхүүний борлуулалтад ямар нэг хязгаарлалт, эсхүл хориг тавих эсэх	Тийм	Үгүй ☐	
	3.5.Аж ахуйн нэгжийг үйл ажиллагаагаа зогсооход хүргэх эсэх	Тийм	Үгүй ☐	
4.Мэдээлэх үүргийн улмаас үүсч байгаа захиргааны зардлын ачаалал	4.1.Хуулийн этгээдэд захиргааны шинж чанартай нэмэлт зардал (Тухайлбал, мэдээлэх, тайлан гаргах г.м) бий болгох эсэх	Тийм	Үгүй ☐	
5.Өмчлөх эрх	5.1.Өмчлөх эрхийг (үл хөдлөх, хөдлөх эд хөрөнгө, эдийн бус баялаг зэргийг) хөндсөн зохицуулалт бий болох эсэх	Тийм	Үгүй ☐	
	5.2.Өмчлөх эрх олж авах, шилжүүлэх болон хэрэгжүүлэхэд хязгаарлалт бий болгох эсэх	Тийм	Үгүй ☐	

	5.3.Оюуны өмчийн (патент, барааны тэмдэг, зохиогчийн эрх зэрэг) эрхийг хөндсөн зохицуулалт бий болгох эсэх	Тийм ☒	Үгүй ☐	
6.Инноваци болон судалгаа шинжилгээ	6.1.Судалгаа шинжилгээ, нээлт хийх, шинэ бүтээл гаргах асуудлыг дэмжих эсэх	Тийм ☒	Үгүй ☐	
	6.2.Үйлдвэрлэлийн шинэ технологи болон шинэ бүтээгдэхүүн нэвтрүүлэх, дэлгэрүүлэхийг илүү хялбар болгох эсэх	Тийм ☒	Үгүй ☐	
7.Хэрэглэгч болон гэр бүлийн төсөв	7.1.Хэрэглээний үнийн түвшинд нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм ☒	Үгүй ☐	
	7.2.Хэрэглэгчдийн хувьд дотоодын зах зээлийг ашиглах боломж олгох эсэх	Тийм ☒	Үгүй ☐	
	7.3.Хэрэглэгчдийн эрх ашигт нөлөөлөх эсэх	Тийм ☒	Үгүй ☐	
	7.4.Хувь хүний/ гэр бүлийн санхүүгийн байдалд (шууд буюу урт хугацааны туршид) нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм ☒	Үгүй ☐	
8.Тодорхой бүс нутаг, салбарууд	8.1.Тодорхой бүс нутагт буюу тодорхой нэг чиглэлд ажлын байрыг шинээр бий болгох эсэх	Тийм ☒	Үгүй ☐	
	8.2.Тодорхой бүс нутагт буюу тодорхой нэг чиглэлд ажлын байр багасгах	Тийм ☒	Үгүй ☐	

	чиглэлээр нөлөө үзүүлэх эсэх			
	8.3.Жижиг, дунд үйлдвэр, эсхүл аль нэг салбарт нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм ☒	Үгүй	Эерэг нөлөөтэй
9.Төрийн захиргааны байгууллага	9.1.Улсын төсөвт нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм ☒	Үгүй	Улсын төсвөөс татаас авч байгаа
	9.2.Шинээр төрийн байгууллага байгуулах, эсхүл төрийн байгууллагад бүтцийн өөрчлөлт хийх шаардлага тавигдах эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
	9.3.Төрийн байгууллагад захиргааны шинэ чиг үүрэг бий болгох эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
10.Макро эдийн засгийн хүрээнд	10.1.Эдийн засгийн өсөлт болон ажил эрхлэлтийн байдалд нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм ☒	Үгүй	Эерэг нөлөөтэй
	10.2.Хөрөнгө оруулалтын нөхцөлийг сайжруулах, зах зээлийн тогтвортой хөгжлийг дэмжих эсэх	Тийм ☒	Үгүй	
	10.3.Инфляци нэмэгдэх эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
11.Олон улсын харилцаа	11.1.Монгол Улсын олон улсын гэрээтэй нийцэж байгаа эсэх	Тийм ☒	Үгүй	

5.3.Нийгэмд үзүүлэх үр нөлөө

Хүснэгт 4

Үзүүлэх үр нөлөө:	Холбогдох асуултууд	Хариулт		Тайлбар
1.Ажил эрхлэлтийн	1.1.Шинээр ажлын байр бий болох эсэх	Тийм	Үгүй	

байдал, хөдөлмөрийн зах зээл		☒		
	1.2.Шууд болон шууд бусаар ажлын байрны цомхотгол бий болгох эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
	1.3.Тодорхой ажил мэргэжлийн хүмүүс болон хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчдэд нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм ☒	Үгүй	Эерэг нөлөөтэй
	1.4.Тодорхой насны хүмүүсийн ажил эрхлэлтийн байдалд нөлөөлөх эсэх	Тийм ☒	Үгүй	Эерэг нөлөөтэй
2.Ажлын стандарт, хөдөлмөрлөх эрх	2.1.Ажлын чанар, стандартад нөлөөлөх эсэх	Тийм ☒	Үгүй	Эерэг нөлөөтэй
	2.2.Ажилчдын эрүүл мэнд, хөдөлмөрийн аюулгүй байдалд нөлөөлөх эсэх	Тийм ☒	Үгүй	Эерэг нөлөөтэй
	2.3.Ажилчдын эрх, үүрэгт шууд болон шууд бусаар нөлөөлөх эсэх	Тийм ☒	Үгүй	Эерэг нөлөөтэй
	2.4.Шинээр ажлын стандарт гаргах эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
	2.5.Ажлын байранд технологийн шинэчлэлийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдсон өөрчлөлт бий болгох эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
3.Нийгмийн тодорхой бүлгийг хамгаалах асуудал	3.1.Шууд болон шууд бусаар тэгш бус байдал үүсгэх эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
	3.2.Тодорхой бүлэг болон хүмүүст сөрөг нөлөө үзүүлэх эсэх. Тухайлбал, эмзэг	Тийм	Үгүй ☒	

	бүлэг, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд, ажилгүй иргэд, үндэстний цөөнхөд гэх мэт			
	3.3.Гадаадын иргэдэд илэрхий нөлөөлөх эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
4.Төрийн удирдлага, сайн засаглал, шүүх эрх мэдэл, хэвлэл мэдээлэл, ёс суртахуун	4.1.Засаглалын харилцаанд оролцогчдод нөлөөлөх эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
	4.2.Төрийн байгууллагуудын үүрэг, үйл ажиллагаанд нөлөөлөх эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
	4.3.Төрийн захиргааны албан хаагчдын эрх, үүрэг, харилцаанд нөлөөлөх эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
	4.4.Иргэдийн шүүхэд хандах, асуудлаа шийдвэрлүүлэх эрхэд нөлөөлөх эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
	4.5.Улс төрийн нам, төрийн бус байгууллагын үйл ажиллагаанд нөлөөлөх эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
5.Нийтийн эрүүл мэнд, аюулгүй байдал	5.1.Хувь хүн/нийт хүн амын дундаж наслалт, өвчлөлт, нас баралтын байдалд нөлөөлөх эсэх	Тийм ☒	Үгүй	Эерэг нөлөөтэй
	5.2.Зохицуулалтын хувилбарын улмаас үүсэх дуу чимээ, агаар, хөрсний чанарын өөрчлөлт хүн амын эрүүл мэндэд сөрөг нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм	Үгүй ☒	

	5.3.Хүмүүсийн амьдралын хэв маяг (хооллолт, хөдөлгөөн, архи, тамхины хэрэглээ)-т нөлөөлөх эсэх	Тийм ☒	Үгүй	Эерэг нөлөөтэй
6.Нийгмийн хамгаалал, эрүүл мэнд, боловсролын систем	6.1.Нийгмийн үйлчилгээний чанар, хүртээмжид нөлөөлөх эсэх	Тийм ☒	Үгүй	Эерэг нөлөөтэй
	6.2.Ажилчдын боловсрол, шилжилт хөдөлгөөнд нөлөөлөх эсэх	Тийм ☒	Үгүй	Эерэг нөлөөтэй
	6.3.Иргэдийн боловсрол (төрийн болон хувийн хэвшлийн боловсролын байгууллага) олох, мэргэжил эзэмших, давтан сургалтад хамрагдахад сөрөг нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
	6.4.Нийгмийн болон эрүүл мэндийн үйлчилгээ авахад сөрөг нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
	6.5.Их, дээд сургуулиудын үйл ажиллагаа, өөрийн удирдлагад нөлөөлөх эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
7.Гэмт хэрэг, нийгмийн аюулгүй байдал	7.1.Нийгмийн аюулгүй байдал, гэмт хэргийн нөхцөл байдалд нөлөөлөх эсэх	Тийм ☒	Үгүй	Эерэг нөлөөтэй
	7.2.Хуулийг албадан хэрэгжүүлэхэд нөлөөлөх эсэх	Тийм	Үгүй ☒	
	7.3.Гэмт хэргийн илрүүлэлтэд нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм ☒	Үгүй	Эерэг нөлөөтэй

	7.4.Гэмт хэргийн хохирогчид, гэрчийн эрхэд сөрөг нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм ☐	Үгүй ☒	
8.Соёл	8.1.Соёлын өвийг хамгаалахад нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм ☐	Үгүй ☐	Эерэг нөлөөтэй
	8.2.Хэл, соёлын ялгаатай байдал бий болгох эсэх, эсхүл уг ялгаатай байдалд нөлөөлөх эсэх	Тийм ☐	Үгүй ☒	
	8.3.Иргэдийн түүх, соёлоо хамгаалах оролцоонд нөлөөлөх эсэх	Тийм ☐	Үгүй ☐	Эерэг нөлөөтэй

5.4.Байгаль орчинд үзүүлэх үр нөлөө

Хүснэгт 5

Үзүүлэх үр нөлөө:	Холбогдох асуултууд	Хариулт		Тайлбар
1.Агаар	1.1.Зохицуулалтын хувилбарын үр дүнд агаарын бохирдлыг нэмэгдүүлэх эсэх	Тийм ☐	Үгүй ☒	
2.Зам тээвэр, түлш, эрчим хүч	2.1.Тээврийн хэрэгслийн түлшний хэрэглээг нэмэгдүүлэх/бууруулах эсэх	Тийм ☐	Үгүй ☒	
	2.2.Эрчим хүчний хэрэглээг нэмэгдүүлэх эсэх	Тийм ☐	Үгүй ☐	
	2.3.Эрчим хүчний үйлдвэрлэлд нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм ☐	Үгүй ☒	
	2.4.Тээврийн хэрэгслийн агаарын бохирдлыг нэмэгдүүлэх эсэх	Тийм ☐	Үгүй ☒	
3.Ан амьтан, ургамлыг хамгаалах	3.1.Ан амьтны тоо хэмжээг бууруулах эсэх	Тийм ☐	Үгүй ☒	

	3.2.Ховордсон болон нэн ховор амьтан, ургамалд сөргөөр нөлөөлөх эсэх	Тийм	Үгүй ☐	
	3.3.Ан амьтдын нүүдэл, суурьшилд сөргөөр нөлөөлөх эсэх	Тийм	Үгүй ☐	
	3.4.Тусгай хамгаалалттай газар нутагт сөргөөр нөлөөлөх эсэх	Тийм	Үгүй ☐	
4.Усны нөөц	4.1.Газрын дээрх ус болон гүний ус, цэвэр усны нөөцөд сөргөөр нөлөөлөх эсэх	Тийм	Үгүй ☐	
	4.2.Усны бохирдлыг нэмэгдүүлэх эсэх	Тийм	Үгүй ☐	
	4.3.Ундны усны чанарт нөлөөлөх эсэх	Тийм	Үгүй ☐	
5.Хөрсний бохирдол	5.1.Хөрсний бохирдолтод нөлөө үзүүлэх эсэх	Тийм	Үгүй ☐	
	5.2.Хөрсийг эвдэх, ашиглагдсан талбайн хэмжээг нэмэгдүүлэх эсэх	Тийм	Үгүй ☐	
6.Газрын ашиглалт	6.1.Ашиглагдаагүй байсан газрыг ашиглах эсэх	Тийм	Үгүй ☐	
	6.2.Газрын зориулалтыг өөрчлөх эсэх	Тийм	Үгүй ☐	
	6.3.Экологийн зориулалтаар хамгаалагдсан газрын зориулалтыг өөрчлөх эсэх	Тийм	Үгүй ☐	
7.Нөхөн сэргээгдэх	7.1.Нөхөн сэргээгдэх байгалийн баялгийг	Тийм ☐	Үгүй	

/нөхөн сэргээгдэхгүй байгалийн баялаг	өөрөө нөхөн сэргээгдэх чадавхийг нь алдагдуулахгүйгээр зохистой ашиглах эсэх			
	7.2.Нөхөн сэргээгдэхгүй байгалийн баялгийн ашиглалт нэмэгдэх эсэх	Тийм	Үгүй ☒	

ЗУРГАА. ЗОХИЦУУЛАЛТЫН ХУВИЛБАРУУДЫГ ХАРЬЦУУЛСАН ДҮГНЭЛТ

Өнөөдрийн байдлаар Дөргөний усан цахилгаан станц нь бүрэн хүчин чадлаараа ажиллаж байгаа бөгөөд цаашид өсөн нэмэгдэж байгаа бүс нутгийн цахилгааны эрчим хүчний хэрэглээний өсөлтийг импортын эрчим хүчээр хангахаас аргагүйд хүрч байна.

Иймд баруун бүс нутгийн хэрэглэгчдийг цахилгаан эрчим хүчээр тогтвортой үнэ тарифаар хангаж улсын төсвөөс олгох татаасын хэмжээг нэмэгдүүлэхгүй байх асуудлыг төрөөс санхүүгийн интервенц хийх, хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулах зэрэг хувилбаруудын зардал, үр өгөөжийн харьцааны зөрөг, сөрөг талыг харьцуулахад Хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулах нь асуудлыг шийдвэрлэхэд оновчтой хувилбар гэж дүгнэлээ.

ДОЛОО. ЗӨВЛӨМЖ

“Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК нь баруун бүс нутгийн хэрэглэгчдийг цахилгаан эрчим хүчний тогтвортой үнэ тарифаар хангах, улсын төсвөөс авах алдагдлын татаасыг нэмэгдүүлэхгүй байхын тулд импортын цахилгаан эрчим хүчийг 2018 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн 2021 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрийг хүртэл Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төслийг боловсруулах замаар шийдвэрлэх боломжтой гэж үзлээ.

ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ЯАМ

“БАРУУН БҮСИЙН ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ СИСТЕМ” ТӨХК-ИЙН ИМПОРТЫН ЦАХИЛГААН ЭРЧИМ ХҮЧИЙГ ГААЛИЙН БОЛОН НЭМЭГДСЭН ӨРТГИЙН АЛБАН ТАТВАРААС ЧӨЛӨӨЛӨХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮР НӨЛӨӨГ ҮНЭЛЭХ АЖЛЫН ТАЙЛАН

НЭГ.ЕРӨНХИЙ ЗҮЙЛ

Энэхүү үнэлгээний ажлын гол зорилго нь Баруун бүсийн эрчим хүчний систем ТӨХК-ийн импортын цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төслийн зүйл, заалтад тодорхой шалгуур үзүүлэлтийн дагуу дүн шинжилгээ хийх, үр нөлөөг тооцож, давхардал, хийдэл, зөрчлийг арилгах, хуулийн зүйл, заалтыг ойлгомжтой, хэрэгжих боломжтой байдлаар боловсруулах, улмаар хуулийн төслийн чанарыг сайжруулахад оршино.

Үнэлгээ хийхээр сонгож авсан хуулийн төсөл нь хуулийн төслийн анхны хувилбар байдлаар боловсруулагдсан болно.

Тус компанийн импортын цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төслийн /цаашид “хуулийн төсөл” гэх/ үр нөлөөг үнэлэх ажиллагааг Засгийн газрын 2016 оны 59 дүгээр тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар батлагдсан Хуулийн төслийн үр нөлөө тооцох аргачлал¹-д /цаашид “аргачлал” гэх/ заасны дагуу дараахь үе шаттайгаар хийлээ.

1. Шалгуур үзүүлэлтийг сонгох
2. Хуулийн төслөөс үр нөлөө тооцох хэсгээ тогтоох
3. Урьдчилан сонгосон шалгуур үзүүлэлтэд тохирох шалгах хэрэгслийн дагуу үр нөлөөг тооцох
4. Үр дүнг үнэлэх, зөвлөмж өгөх.

ХОЁР.ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮР НӨЛӨӨГ ҮНЭЛЭХ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТИЙГ СОНГОСОН БАЙДАЛ, ҮНДЭСЛЭЛ

Тус үнэлгээний ажлыг хийж гүйцэтгэхдээ хуулийн төслийн зорилго, хамрах хүрээ, зохицуулах асуудалтай уялдуулан, аргачлалд дурдсан 6 шалгуур үзүүлэлтээс 4 шалгуур үзүүлэлтийг сонголоо. Үүнд:

1. Зорилгод хүрэх байдал
2. Хүлээн зөвшөөрөгдөх байдал
3. Ойлгомжтой байдал
4. Зардал зэрэг болно.

“Зорилгод хүрэх байдал” гэсэн шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төслийн зорилго нь үзэл баримтлалд тусгасан хуулийн төслийг боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлагад нийцсэн үү гэдгийг үнэллээ.

“Практикт хэрэгжих боломж” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төслийн зохицуулалтыг дагаж мөрдөх буюу хэрэгжүүлэх боломж байгаа эсэхийг, мөн хэрэгжүүлэх субъект, байгууллага нь хэн байх вэ гэдгийг сонгож авлаа.

“Хүлээн зөвшөөрөгдөх байдал” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд тухайн зохицуулалтад шууд хамаарах иргэн, хуулийн этгээд зохицуулалтыг шууд хүлээн зөвшөөрөх үү, үгүй юу гэдгийг тэдний сонирхол хөндөгдөж байгаа зохицуулалтыг сонгож авсан.

¹Засгийн газрын 2016 оны 59 дүгээр тогтоолын 3 дугаар хавсралтаар баталсан

“Ойлгомжтой байдал” гэсэн шалгуур үзүүлэлтийг хуулийн төсөл нь түүнийг хэрэглэх, хэрэгжүүлэх этгээдүүдийн хувьд ойлгомжтой, логик дараалалтай томъёологдсон эсэхийг шалгах үүднээс хамаарах этгээдүүдээс санал авах, хуулийн төсөл нь Хууль тогтоомжийн тухай хууль, Хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулах аргачлалд заасан шаардлагыг хангасан эсэхийг хянах байдлаар үнэлгээг хийхээр сонголоо.

“Зардал” гэсэн шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төсөвт холбогдох зардал үүсгэхээр зохицуулсан байх тул уг субъектэд үүсэх зардлыг “Хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоог хийх аргачлал”-ын дагуу тооцохоор энэхүү шалгуур үзүүлэлтийг сонгов.

ГУРАВ.ХУУЛИЙН ТӨСЛӨӨС ҮР НӨЛӨӨГ ҮНЭЛЭХ ХЭСГИЙГ ТОГТООСОН БАЙДАЛ

“Зорилгод хүрэх байдал” гэсэн шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төслийн үзэл баримтлалд тусгасан хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, хэрэгцээ шаардлагад хуулийн төслийн зорилго, зорилт, зохицуулалтууд нь нийцэж байгаа эсэхэд дүн шинжилгээ хийх үүднээс хуулийн төслийн үзэл баримтлалтай танилцаж, үзэл баримтлал болон хуулийн төслийн зорилго, түүнийг хангахад чиглэсэн зохицуулалтуудыг харьцуулах байдлаар дүн шинжилгээ хийнэ.

Хуулийн төслийн үзэл баримтлалд туссан дээрх үндэслэл, хэрэгцээ шаардлагаас дүгнэвэл “Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК-ийн импортын цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төслийн үндсэн зорилго нь “Баруун бүс нутгийн хэрэглэгчдийг тогтвортой цахилгаан эрчим хүчний үнэ тарифаар хангах, улсын төсвөөс олгох татаасын хэмжээг нэмэгдүүлэхгүй байх” гэж үзнэ.

Аливаа хуулийн зохицуулалт нь хуулийн төсөл боловсруулах болсон үндэслэл, шаардлагад нийцсэн байх ёстой учир эхэнд нь хуулийн төслийн зорилгыг хуулийн төслийн үзэл баримтлалд тусгасан хэрэгцээ шаардлага, үндэслэл болон зорилготой харьцуулан дараахь байдлаар үнэлэх хэсгээ тогтоолоо.

Хуулийн төслийн хэрэгцээ шаардлага хуулийн төслийн үзэл баримтлалаас	Хуулийн төслийн зорилго
“Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК-ийн цахилгаан хангамжийн найдвартай байдлыг хангах, эрчим хүчний үнэ тарифыг зохистой түвшинд тогтоон барих зорилгоор Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас 2021 оныг хүртэл чөлөөлөх хуулийн төслийг боловсруулах шаардлага үүсэж байна.	Баруун бүс нутгийн хэрэглэгчдийг тогтвортой цахилгаан эрчим хүчний үнэ тарифаар хангах, улсын төсвөөс олгох татаасын хэмжээг нэмэгдүүлэхгүй байх болно.

“Хүлээн зөвшөөрөгдөх байдал” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд тус хуулийн хэрэгжилт нь хувь хүн болон хуулийн этгээдэд ямар нэг нөлөө үзүүлэхгүй ба төр буюу төсөвт төвлөрөх орлого буурах сул талтай ч тус компанийн импортын цахилгаан эрчим хүчинд Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татварыг ногдуулсанаар алдагдлыг нөхөх татаас тэр хэмжээгээр нэмэгдэх юм.

“Ойлгомжтой байдал” гэсэн шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хуулийн төсөл нь боловсруулалтын хувьд Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн Дөрөвдүгээр бүлэгт болон Хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулах аргачлалд заасан шаардлагыг хангасан эсэхийг, түүнчлэн хэрэглэх, хэрэгжүүлэх этгээдүүд хуулийг ойлгож хэрэглэх, хэрэгжүүлэх боломжтой байдлаар боловсруулагдсан эсэхийг шалгахын тулд хуулийн төслийг бүхэлд нь сонгон авлаа. /Хуулийн төсөл нь 1 зүйлтэй./

ДӨРӨВ.УРЬДЧИЛАН СОНГОСОН ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТЭД ТОХИРОХ ШАЛГАХ ХЭРЭГСЛИЙН ДАГУУ ХУУЛИЙН ТӨСЛИЙН ҮР НӨЛӨӨГ ҮНЭЛСЭН БАЙДАЛ

Өмнөх үе шатуудад хуулийн төслийн үр нөлөөг үнэлэх шалгуур үзүүлэлтийг сонгож, үр нөлөөг үнэлэх хэсгээ тогтоосон тул тэдгээрт тохирох шалгах хэрэгслийг дараахь байдлаар харуулъя.

Д/д	Шалгуур үзүүлэлт	Үр нөлөөг үнэлэх хэсэг	Тохирох шалгах хэрэгсэл
1	Зорилгод хүрэх байдал	Хуулийн төсөл бүхэлдээ	Зорилгод дүн шинжилгээ хийх
2	Ойлгомжтой байдал	Хуулийн төсөл бүхэлдээ	<u>Ойлгомжтой</u> байдлыг судлах
3	Хүлээн зөвшөөрөгдөх байдал	Хуулийн төсөл бүхэлдээ	Хүлээн зөвшөөрөгдөх байдлын судалгаа хийх
4	Зардал	Хуулийн төсөл бүхэлдээ	Зардлын тооцоо хийх

Дээрх урьдчилан сонгосон шалгуур үзүүлэлтэд тохирсон шалгах хэрэгслийн дагуу хуулийн төслийн үр нөлөөг дараахь байдлаар үнэллээ.

“Зорилгод хүрэх байдал” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хийсэн үнэлгээ:

Энэ хуулийн төслийн үзэл баримтлалд тусгасан хэрэгцээ шаардлагыг хуулийн зорилго, зорилт болон зохицуулалттай харьцуулан үзлээ. Хуулийн төслийн зохицуулалт нь зорилгыг хангахад чиглэсэн эсэхийг үнэлэх үүднээс авч үзвэл хуулийн төсөлд тусгагдсанаар тус компанийн импортын цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлснөөр жилд 2,307.0-2,679.1 сая төгрөгийн татварын дарамтнаас чөлөөлж, тэр хэмжээгээр улсын төсвөөс олгох татаасыг нэмэгдүүлэхгүй байх боломжтой юм. Энэ нь “Баруун бүс нутгийн хэрэглэгчдийг тогтвортой цахилгаан эрчим хүчний үнэ тарифаар хангах, улсын төсвөөс олгох татаасын хэмжээг нэмэгдүүлэхгүй байх” хуулийн төслийн зорилготой уялдаж байна.

“Хүлээн зөвшөөрөгдөх байдал” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хийсэн үнэлгээ:

Тус хуулийн хэрэгжилт нь хувь хүн болон хуулийн этгээдэд ямар нэг нөлөө үзүүлэхгүй /эрчим хүчний үнийг тогтоон барьдаг тул/ ба төр буюу төсөвт төвлөрөх орлого буурах сул талтай ч тус компанийн импортын цахилгаан эрчим хүчинд Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татварыг ногдуулаад явбал алдагдлыг

нөхөх татаас тэр хэмжээгээр нэмэгдэх тул хүлээн зөвшөөрөгдөх шалгуур үзүүлэлтийг хангаж байна гэж үзлээ. Тухайлбал компанийн хувьд 1 кВт.ц эрчим хүчийг 199 төгрөгийн өөрийн өртөгтэйгээр импортолж байгаа ба үүнийг хэрэглэгчдэд эрчим хүчний зохицуулалттай үнэ болох 102.3 төгрөгөөр борлуулж 1 кВт.ц тутамд 96.7 төгрөгийн алдагдал хүлээж байна. Зөрүү болох алдагдлыг улсын төсвөөс санхүүжүүлж байгаа хэдий ч татаас нь зардлаа бүрэн нөхөж чадахгүйгээс алдагдалтай ажиллаж байна. Өөрөөр хэлбэл импортын цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх дүнгийн хэмжээгээр улсын төсвөөс санхүүжүүлэх шаардлагатай татаасын хэмжээ буурах болно.

Хуулийн төслийн үнэлгээг хийх явцад энэ төрлийн харилцааг зохицуулсан бусад улс орны сайн туршлагаас харьцуулан судалсан бөгөөд төр өөрийн зорилгодоо хүрэхийн тулд дараахь үндсэн механизмыг ашигладаг болохыг тодорхойлсон.

Зорилго	Дэмжлэг	Үндсэн хэлбэр
Засгийн газрын бодлогыг хэрэгжүүлэх, түүнд дэмжлэг үзүүлэх	Төсөл хэрэгжүүлэх	Санхүүжилтийн татаас, бараа бүтээгдэхүүний тусламж
Салбарын хөгжлийг дэмжих	Гааль, татварын бодлого, санхүүжилтийн дэмжлэг	Татварын хөнгөлөлт, чөлөөлөлт

“Ойлгомжтой байдлыг судлах” шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд хийсэн үнэлгээ:

Түүнчлэн энэхүү шалгах хэрэгслийн дагуу хуулийн төслийг Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлд заасан хууль тогтоомжийн төслийн эх бичвэрийн агуулгад тавих нийтлэг шаардлага, 30 дугаар зүйлд заасан хуулийн төслийн хэл зүй, найруулгад тавих нийтлэг шаардлагад нийцүүлэн боловсруулсан эсэхийг шалгахдаа Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн дараахь заалтад заасан шаардлагыг хангасан эсэхэд хариулт өгөх замаар шалгалаа.

Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлд заасан хуулийн төслийн эх бичвэрийн агуулгад тавих нийтлэг шаардлага	
Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн зохицуулалт	Хуулийн төслийн зохицуулалтад үнэлгээ хийсэн байдал
29.1.1.Монгол Улсын Үндсэн хууль, Монгол Улсын олон улсын гэрээнд нийцсэн, бусад хууль, үндэсний аюулгүй байдлын үзэл баримтлалтай уялдсан байх;	Шаардлага хангасан.
29.1.2.тухайн хуулиар зохицуулах нийгмийн харилцаанд хамаарах асуудлыг бүрэн тусгасан байх;	Шаардлага хангасан.
29.1.3.тухайн хуулиар зохицуулах нийгмийн харилцааны хүрээнээс хальсан асуудлыг тусгахгүй байх;	Шаардлага хангасан.

29.1.4.тухайн хуулиар зохицуулах нийгмийн харилцаанд үл хамаарах хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах буюу хүчингүй болсонд тооцох тухай заалт тусгахгүй байх;	Шаардлага хангасан.
29.1.5.зүйл, хэсэг, заалт нь хоорондоо зөрчилгүй байх;	Шаардлага хангасан.
29.1.6.хэм хэмжээ тогтоогоогүй, тунхагласан шинжтэй буюу нэг удаа хэрэгжүүлэх заалт тусгахгүй байх;	Шаардлага хангасан.
29.1.7.бусад хуулийн заалтыг давхардуулан заахгүйгээр шаардлагатай бол түүнийг эш татах, энэ тохиолдолд эшлэлийг тодорхой хийж, хуулийн нэр болон хэвлэн нийтэлсэн албан ёсны эх сурвалжийг бүрэн гүйцэд заасан байх;	Шаардлага хангасан.
29.1.8.тухайн хуулиар зохицуулах нийгмийн харилцаа, хуулийн үйлчлэх хүрээ, эрх зүйн харилцаанд оролцогч хүн, хуулийн этгээдийн эрх, үүрэг, зохицуулалтад удирдлага болгох, харгалзан үзэх нөхцөл байдал, нийтийн эрх зүйн этгээдийн чиг үүрэг, эрх хэмжээ, тэдгээрийг биелүүлэх журам;	Шаардлага хангасан
29.1.9.шаардлагатай тохиолдолд эрх зүйн хэм хэмжээг зөрчсөн этгээдэд хүлээлгэх хариуцлагын төрөл, хэмжээ, хуулийн хүчин төгөлдөр болох хугацаа, хууль буцаан хэрэглэх тухай заалт, хуулийг дагаж мөрдөх журмын зохицуулалт, бусад хуулийн зүйл, заалтыг хүчингүй болсонд тооцох, хасах заалт;	Шаардлага хангасан.
29.1.10.шаардлагатай тохиолдолд бусад хуульд нэмэлт, өөрчлөлт оруулах болон хууль хүчингүй болсонд тооцох тухай дагалдах хуулийн төслийг боловсруулсан байх;	Шаардлага хангасан.
29.1.11.хуулийн төсөл нь хуулийн зорилго гэсэн зүйлтэй байж болох бөгөөд зорилгод тус хуулиар хангахаар зорьж байгаа иргэний үндсэн эрх, бэхжүүлэх үндсэн зарчим, хүрэх үр дүнг тусгана.	Шаардлага хангасан.
Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 30 дугаар зүйлд заасан Хуулийн төслийн хэл зүй, найруулгад тавих нийтлэг шаардлага	
30.1.1.Монгол Улсын Үндсэн хууль, бусад хуульд хэрэглэсэн нэр томъёог хэрэглэх;	Шаардлага хангасан.
30.1.2.нэг нэр томъёогоор өөр өөр ойлголтыг илэрхийлэхгүй байх;	Шаардлага хангасан.
30.1.3.үг хэллэгийг монгол хэл бичгийн дүрэмд нийцүүлэн хоёрдмол утгагүй товч, тодорхой, ойлгоход хялбараар бичих;	Шаардлага хангасан.
30.1.4.хүч оруулсан нэр томъёо хэрэглэхгүй байх;	Шаардлага хангасан
30.1.5.жинхэнэ нэрийг ганц тоон дээр хэрэглэх.	Шаардлага хангасан

ТАВ.ҮР ДҮНГ ҮНЭЛЖ, ЗӨВЛӨМЖ ӨГСӨН БАЙДАЛ

5.1. Үнэлэлт дүгнэлт

Хуулийн төслийн үр нөлөөг шалгуур үзүүлэлт бүрээр дараахь байдлаар үнэлж дүгнэлээ.

Зорилгод хүрэх байдал шалгуур үзүүлэлтээр:

Хуулийн төслийн зорилго, зорилт нь хуулийн төслийг боловсруулах болсон хэрэгцээ шаардлага, үндэслэлүүдтэй нийцэж байгаа болон үзэл баримтлалаар тодорхойлсон зорилгыг бүрэн илэрхийлж чадсан гэж үзэж байна.

Хүлээн зөвшөөрөгдөх байдал шалгуур үзүүлэлтээр:

Иргэд болон хуулийн этгээдийн хувьд нөлөөлөлгүй харин төрийн хувьд хүлээн зөвшөөрөгдөх боломжтой зохицуулалт болсон гэж үзнэ.

Ойлгомжтой байдал шалгуур үзүүлэлтээр:

Хуулийн төслийн ойлгомжтой байдлыг Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 29 дүгээр зүйлд заасан хуулийн төслийн эх бичвэрийн агуулгад тавих нийтлэг шаардлага, 30 дугаар зүйлд заасан хуулийн төслийн хэл зүй, найруулгад тавих нийтлэг шаардлага хангасан эсэх, мөн Хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулах аргачлалыг баримталсан эсэхийг судлан үзэхэд шаардлага хангасан гэж үзэхээр байна.

Зардал гэсэн шалгуур үзүүлэлтээр:

Зардал гэсэн шалгуур үзүүлэлтийн дагуу Хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоог хийх аргачлалын дагуу холбогдох зардлыг тодорхой тооцсон тул энэхүү үнэлгээний тайланд дүгнэлтийг тусгаагүй болно.

ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ЯАМ

**“БАРУУН БҮСИЙН ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ СИСТЕМ” ТӨХК-ИЙН ИМПОРТЫН
ЦАХИЛГААН ЭРЧИМ ХҮЧИЙГ ГААЛИЙН БОЛОН НЭМЭГДСЭН ӨРТГИЙН АЛБАН
ТАТВАРААС ЧӨЛӨӨЛӨХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН ТӨСӨЛД ХИЙСЭН ЗАРДЛЫН
ТООЦООНЫ ТАЙЛАН**

“Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК-ийн Оросын Холбооны Улс болон Бүгд Найрамдах Хятад Ард Улсаас импортолж байгаа цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төслийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлыг Монгол Улсын Засгийн газрын 2016 оны 59 дүгээр тогтоолын 4 дүгээр хавсралтаар батлагдсан Хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоо хийх аргачлал /цаашид “аргачлал” гэх/-ын дагуу тооцлоо.

Уг аргачлалын 1.5 дахь хэсэгт заасан журмын дагуу зардлыг төрийн байгууллагын зардал, хуулийн этгээдийн зардал, иргэнд үүсэх зардал гэсэн гурван төрлөөр тооцох бөгөөд уг хуулийн төсөлд аж ахуйн нэгж болон иргэнд ямар нэг зардал үүсгэхээр зохицуулсан заалт байхгүй бөгөөд харин төрд үүсэх тодорхой хэмжээний зардлыг тооцоолон гаргав.

Энэ нь тус хуулийн төсөлд татварыг чөлөөлсөнөөр төрд буюу улсын төсөвт орох орлого тэр хэмжээгээр буурч байгаа нь нэг талаар төр эрсдлийг нь хүлээж буй зардал гэж үзэх боломжтой юм. Мөн төрийн байгууллага, аж ахуйн нэгжид тодорхой зардал үүсгэхээр байна. Гэхдээ манай тохиолдлын хувьд төрийн байгууллага болох татварын байгууллага нөгөө талаас хуулийг хэрэгжүүлэгч “Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК нь тодорхой техник ажлуудыг хийх боловч үүнд зардал тооцох шаардлагагүй гэж үзлээ.

Хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлыг тооцоход дор дурдсан нийтлэг зарчмыг баримтлан ажилласан. Үүнд:

- Хуулийн этгээд, иргэн, төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг нэг бүрийг оновчтой тодорхойлох;
- Үүрэг гүйцэтгэхэд зарцуулах хугацааг тогтооход бодитой хандах;
- Бодит тоо баримт, мэдээлэлд тулгуурлах;
- Аргачлалд заасан тооцоо хийх үе шатыг баримтлах.

“Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК-ийн импортын цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийг баталснаар төрийн байгууллага буюу улсын төсөвт үүсэх зардал

Тус хууль батлагдан хэрэгжсэнээр төрийн байгууллага буюу улсын төсөвт үүсэх зардлыг тухайн хуулийн хэрэгжих хүрээг тодорхойлсны үндсэн дээр дараах байдлаар тооцоолсон ба хуулийг хэрэгжүүлэхэд бүтэц орон тоо хүний нөөцөд ямар нэг өөрчлөлт орохгүй гэж тооцоолон дараах үе шатаар авч үзлээ. Үүнд:

1. Хуулийн төсөлд тусгагдсан төрийн байгууллагын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил, үйлчилгээ нэг бүрийг тодорхойлох;
2. Төрд буюу улсын төсөвт үүсэх зардлыг тодорхойлох
3. Хувилбарыг нягтлах

Нэгдүгээр үе шатны хүрээнд:

Хуулийн төсөлд тусгагдсан төрийн байгууллагуудын гүйцэтгэх үүрэг буюу ажил үйлчилгээг нэг бүрчлэн түүвэрлэн, хийж гүйцэтгэх үйл явцын дагуу уялдаа холбоог харгалзан тодорхойлсон. Ийнхүү тодорхойлохдоо ажил үйлчилгээнд хэрэгжүүлэх, хэмжих боломжтой ажлыг хамаарууллаа.

Хуулийн төсөлд тусгагдсаны дагуу дараахь үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэхээр байна. Үүнд:

- Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас тус компанийн импортлосон цахилгаан эрчим хүчийг чөлөөлөх бөгөөд энэ нь бусад үндсэн үйл ажиллагаанд хамаарахгүй болно. Холбогдох төрийн байгууллага болох татварын байгууллага нь Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын тайланг сар бүр хүлээн авах боловч энэ нь зөвхөн энэ хуулийн хэрэгжилттэй холбоогүй тул тусгайлан техник ажиллагааны зардал буюу хүний нөөцийн, материаллаг болон бусад зардлыг тооцох шаардлагагүй байна.

Хоёрдугаар үе шатны хүрээнд:

Тус компанийн импортын цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хууль батлагдсанаар шууд тооцогдох үйл ажиллагааны зардал байхгүй гэж үзэж болох хэдий ч тухайн импортод ногдох Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын хэмжээгээрх төсвийн орлогын бууралтыг зардал гэж авч үзлээ. Хууль хэрэгжих 3 жилийн хугацаанд чөлөөлөгдөх татварын зардлыг тооцож үзвэл:

Татварын зардал /ББЭХС ТӨХК/

үзүүлэлт		2018 он	2019 он	2020 он	Нийт дүн
Импортлох цахилгаан эрчим хүчний зардал	Сая/төг	14,884.2	16,074.2	17,284.9	48,243.3
Ногдох Гаалийн албан татвар	Сая/төг	818.6	884.0	950.7	2,653.3
Ногдох нэмэгдсэн өртгийн албан татвар	Сая/төг	1,488.4	1,607.4	1,728.4	4,824.2
Нийт чөлөөлөгдөх татвар	Сая/төг	2,307.0	2,491.4	2,679.1	7,477.5

Эндээс үзэхэд импортын цахилгаан эрчим хүчийг Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлсөнөөр төсвийн орлого 3 жилд нийт 7,477.5 сая төгрөгийн орлогын бууралттай гэж харагдаж байна.

Гэхдээ тус компанийн хувьд 1 кВт.ц эрчим хүчийг 199 төгрөгийн өөрийн өртөгтэйгээр импортолж байгаа ба үүнийг хэрэглэгчдэд эрчим хүчний зохицуулалттай үнэ болох 102.3 төгрөгөөр борлуулж 1 кВт.ц тутамд 96.7 төгрөгийн алдагдал хүлээж байна. Зөрүү алдагдлыг улсын төсвөөс санхүүжүүлж байгаа хэдий ч татаас нь зардлаа бүрэн нөхөж чадахгүйгээс алдагдалтай ажиллаж байна. Өөрөөр хэлбэл нөгөө талаас

импортын цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөгдөх дээрх дүнгийн хэмжээгээр улсын төсвөөс санхүүжүүлэх шаардлагатай татаасын хэмжээ буурах болно. Үүнийг харуулбал:

Алдагдлын татаасын зардал
/тооцоолсоноор/

Үзүүлэлт		2018 он	2019 он	2020 он	Нийт дүн
Алдалдал буюу шаардлагатай татаас	Сая/төг	-13,819,4	-14613,5	-15218,7	-46,651,6
Нэмэгдэх импортын Гаалийн болон нэмэгдсэн өртгийн албан татварын зардал	Сая/төг	2307,0	2491,4	2679,1	7477,5

Эндээс үзэхэд уг хууль батлагдсанаар нэг талаас төсөвт төвлөрөх орлого буурч байгаа мэт боловч нөгөө талаар тэр хэмжээгээр төсөвт ирэх ачаалал мөн буурахаар харагдаж байна. Түүнчлэн тогтвортой үнэ тариф бүхий цахилгаан эрчим хүчний үнэ, хэрэглээний тасралтгүй өсөлт зэргээс компанийн үйл ажиллагааны алдагдлыг бууруулах боломжгүй байгаа ба цаашид импортын ЦЭХ-ний Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татварын хэмжээгээр зардал өсөхөөр байгаа ба алдагдалаа даахгүйд хүрэхээр харагдаж байна.

Хүний нөөцийн хэрэгцээ шаардлага бий болсон тохиолдолд түүн дээр үндэслэн тухайлсан байгууллагын хувьд зардлыг тооцон гаргах боломжтой байсан ба манай тохиолдлын хувьд хүний нөөцийн хэрэгцээ гараагүй тул цалин болон бусад материаллаг зардлыг тооцох шаардлагагүй болно.

Гуравдугаар үе шатны хүрээнд: Хувилбарыг нягтлан хялбарчлах боломжийг шалгаж, үр дүнг танилцуулах ажлыг энэхүү үе шатанд хийж гүйцэтгэдэг. Өөрөөр хэлбэл төсвийн зардлыг багасгах боломж бий эсэх, зохицуулалтын өөр хувилбар байгаа эсэх, ачаалал бууруулах боломжтой эсэхийг тогтооно.

Тус хуулийн төслийн хувьд зардлыг бууруулах ач холбогдол бүхий өөр хувилбар байхгүй гэж үзэж байгаа байна.

ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ЯАМ

“ББЭХС” ТӨХК-ИЙН ГААЛИЙН БОЛОН НӨАТ-ААС ЧӨЛӨӨЛӨХ ТУХАЙ ХУУЛИЙН
ТӨСЛИЙГ ОЛОН НИЙТЭЭР ХЭЛЭЛЦҮҮЛЭГ ХИЙСЭН САНАЛЫН ТОВЬЁОГ

	Байгууллагын нэр	Ирүүлсэн санал	Тусгасан байдал
1	“Наран буянт” ТББ	Саналыг дэмжсэн	ББЭХС ТӨХК-ийн импортын цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн болон НӨАТ-аас чөлөөлөх тухай хуулийг дэмжиж байна.

ЭРЧИМ ХҮЧНИЙ ЯАМ

“НАРАН БУЯНТ”

Төрийн бус байгууллага

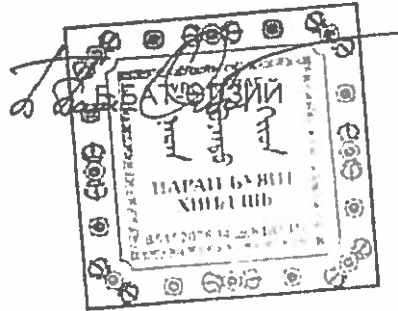
№ 04

“ББЭХС” ТӨХК-д

“Наран буянт” ТББ-ын хурал 2017.10.09 нд хуралдаж Импортын ЦЭХ-ийг гааль НӨАТ-аас чөлөөлөх хуулийг дэмжин санал хүргүүлж байна.

Импортын ЦЭХ-ийг гааль НӨАТ-аас чөлөөлүүлэхэд санал нэгдэж уг хуулийн төслийг дэмжиж байгааг үгээр хүргүүлж байна.
Хурлын протоколыг хавсарсан болно.

“НАРАН БУЯНТ” ТББ дарга

“Наран буянт” Төрийн бус байгууллагын
төлөөлөгчдийн хурлын тэмдэглэл

2017.10.09 өдөр

Улаангом сум

Хурал 2017 оны 10-р сарын 09 өдрийн 10 цагт багийн төвийн хурлын зааланд хуралдав.

Хуралд “Наран буянт” Төрийн бус байгууллагын 10 төлөөлөл оролцож байна.

Энэ хурлыг Тус төрийн бус байгууллагын дарга Б.Бат-Өлзий нээв.

Өнөөдөр бидний хуралд “ББЭХС” ТӨХК-аас Ерөнхий инженер Д.Ганхүлэг Ня/бо Н.Отгонтунгалаг ТБЗА-ны дарга Ж.Ядамсүрэн Дис. Албаны дарга Г.Нямсамбуу эдийн засагч И.Батхүү нарын хүмүүс оролцож байгууллагынхаа талаар мэдээлэл хийнэ.

Эд нарын зүгээс импортын эрчим хүчний гаалийн татвар, НӨАТ-ын талаар ТБ байгууллагуудтай ярилцах, санал бодлоо хуваалцах юм байна.

1. Д.Ганхүлэг- компанийхаа үйл ажиллагааг товч танилцуулав.

2. Н.Отгонтунгалаг- манай компани жилд 100 гаруй сая кВт.ц ЦЭХ-ийг Хандгайтын гаалиар дамжуулж авдаг. Үүний гаалийн татварт 1 тэрбум төгрөг НӨАТ-д 1,2 тэрбум төгрөг нийлээд 2,2 тэрбум төгрөгийг төлж байна. Борлуулах үнийг ЭХЗХ-оос баталж өгдөг. Импортоор авч байгаа цахилгааны өөрийн өртөг нь борлуулж буй үнээс өндөр байдаг тул алдагдлыг нь улсын төсвөөс санхүүжүүлдэг. 2018 оны 1-р сарын 1-ээс гааль НӨАТ-ын татварын хугацаа дуусгавар болж байгаа учир орон нутагт үйл ажиллагаа явуулж байгаа ТББ-уудтай санал солилцож байна. Энэ асуудлаар санал бодлоо чөлөөтэй хуваалцана уу?

3. Б.Баярсайхан- яагаад танай компани гаалиа төлөөд үйл ажиллагаагаа явуулж чаддаггүй юм бэ?

4. Эдийн засагч И.Батхүү -Бид импортын цахилгаан эрчим хүчээ ЦТС-үүдэд дунджаар 109 төгрөгөөр борлуулдаг. ОХУ-аас 1 кВт эрчим хүчийг 130 төгрөгөөр авдаг. Жилд 12 тэрбум төгрөгийн татаас авч үйл ажиллагаа хэвийн явуулах боломж бүрдэнэ. Эрчим хүчний зохицуулах хорооноос үнэ тарифийг хатуу барьж ажиллаж байгаа нь ард иргэдийн нуруун дээр ачаалал үүсгэхгүй үйл ажиллагаа явуулахад дэм тус болж байгаа хэрэг юмаа.

5. Ч.Болдоо - Та нарын үйл ажиллагааг хэвийн явуулахын тулд иргэд ТББ-аас яах ёстой юм бэ?

6. Ж.Ядамсүрэн - Манай компани 2005, 2008, 2011, 2015 онуудад ЭХЯ, СЯ аймгаас согногдсон УИХ-ын гишүүдэд хандан албан бичиг явуулж холбогдох байнгын

хороо ЗГ-ын хуралдаанаар дамжуулан гааль, НӨАТ-ыг чөлөөлүүлж байсан юм. Үүнд иргэд ТББ-ын олон нийтийн санал их чухал байгаа юмаа.

7. Ц. Баянмөнх- Хэрэв ОХУ-аас 130 төгрөгөөр авдаг энэ компаны үйл ажиллагааны зардал нэмэгддэг бол бидэнд 200 орчим төгрөг болж өсөх юм байна. Бид энэ компанид бололцоотой бүхнээр туслах хэрэгтэй юм байна.

8. Г.Баярхүү Ц.Баянмөнх гуайн саналыг дэмжиж байна.

9. Д.Батаа – Дээрхи хүмүүсийн саналыг дэмжиж байна.

10. Дарга Б.Бат-Өлзий - Бусад гишүүд ямар саналтай байна.

11. Үлдсэн гишүүд дэмжиж байгаа мэдэгдэв.

12. Г.Нямсамбуу- Бүх гишүүд дэмжиж байгаа бол бүгд саналаа нэгтгээд шийдвэрээ гаргая

Тус ТББ-ын төлөөлөгч нар хурлын төгсгөлд дараахи дүгнэлтийг гаргасн:

-Импортын ЦЭХ-ийг гаалийн болон НӨАТ-аас чөлөөлөх нь баруун бус нутгийн ард түмний амжиргаанд шууд дэмжлэг үзүүлдэг учраас энэ цаашид сунгах нь зүйтэй гэж үзээд ЭХЯ-аар дамжуулаад бусад холбогдох газруудад асуудал тавьж шийдвэрлүүлэх нь зүйтэй.

"Наран буянт" ТББ-ын дарга

Гишүүд: 1.

2.

3.

4.

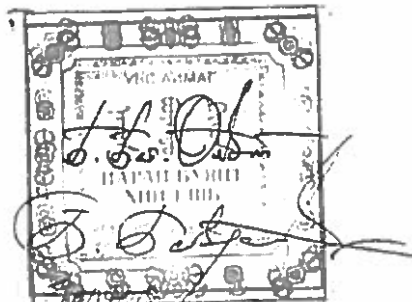
5.

6.

7.

8.

9.

У. Батаа

Ц. Баянмөнх

Г. Баярхүү

Д. Батаа

Г. Нямсамбуу

Н. Мокчага

Г. Жамсумар

Хурлын тэмлэглэл хөтөлсөн: Булганцэцэг

/ Б. Булганцэцэг /

“Баруун бүсийн эрчим хүчний систем” ТӨХК-ийн ОХУ, БНХАУ-аас импортоор оруулж байгаа цахилгаан эрчим хүчийг Гаалийн болон Нэмэгдсэн өртгийн албан татвараас чөлөөлөх тухай хуулийн төсөл дээр ажиллах Ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн

№	НЭРС	АЛБАН ТУШААЛ	УТАС
1.	З.Мэндсайхан	ЭХЯ-ны Төрийн нарийн бичгийн дарга	99119480
2.	Д.Чимэддорж	ЭХЯ-ны Бодлого, төлөвлөлтийн газрын дарга	99098658
3.	Б.Сугар	ЭХЯ-ны Хөрөнгө оруулалт, үйлдвэрлэлийн хэлтсийн дарга	88112596